Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2026/2150

29.9.2026

VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2026/2150

z 25. septembra 2026,

ktorým sa Česku povoľuje autorizovať biocídne výrobky s obsahom etylénoxidu na ochranu kultúrneho dedičstva

[oznámené pod číslom C(2026) 6691]

(Iba české znenie je autentické)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 528/2012 z 22. mája 2012 o sprístupňovaní biocídnych výrobkov na trhu a ich používaní ([1]), a najmä na jeho článok 55 ods. 3,

po porade so Stálym výborom pre biocídne výrobky,

keďže:

(1) Etylénoxid vo výrobkoch typu 2 (dezinfekčné prostriedky a algicídy, ktoré nie sú určené na priamu aplikáciu na ľudí alebo zvieratá) vymedzených v prílohe V k nariadeniu (EÚ) č. 528/2012 bol zaradený do pracovného programu na systematické skúmanie všetkých existujúcich účinných látok nachádzajúcich sa v biocídnych výrobkoch uvedených v danom nariadení, ako sa stanovuje v prílohe II k delegovanému nariadeniu Komisie (EÚ) č. 1062/2014 ([2]). Žiadosť o schválenie etylénoxidu vo výrobkoch typu 2 bola predložená 1. decembra 2009.

(2) Vo vykonávacom rozhodnutí Komisie (EÚ) 2025/1074 ([3]) sa skonštatovalo, že reprezentatívny výrobok uvedený v žiadosti o schválenie nepatrí do rozsahu pôsobnosti nariadenia (EÚ) č. 528/2012, a preto je vhodné etylénoxid ako účinnú látku na použitie v biocídnych výrobkoch typu 2 neschváliť.

(3) V súlade s článkom 55 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 528/2012 predložilo Česko 5. februára 2026 Komisii žiadosť o výnimku z článku 19 ods. 1 písm. a) uvedeného nariadenia, v ktorej požiadalo o povolenie autorizovať biocídne výrobky s obsahom etylénoxidu na ochranu kultúrneho dedičstva.

(4) Podľa informácií, ktoré Česko poskytlo, je používanie etylénoxidu nevyhnutné na ochranu artefaktov kultúrneho dedičstva, najmä predmetov na báze polysacharidov (primárne celulózy) a proteínov (primárne kolagénu), ako je napríklad archívny materiál, knižničné zbierky, múzejné exponáty, fotografické a kinematografické predmety kultúrneho dedičstva, keďže sa zdá, že je jedinou účinnou metódou na kontrolu rôznych škodlivých organizmov, ktoré môžu takéto predmety ohrozovať. Podľa Česka dezinfekcia etylénoxidom vo fumigačných komorách je najúčinnejším dezinfekčným postupom na ochranu predmetov kultúrneho dedičstva, nielen z dôvodu možnosti veľkokapacitného ošetrenia zbierok, ale najmä vďaka jeho vysokej penetračnej schopnosti, širokospektrálnej účinnosti (proti baktériám, vírusom, hubám a spóram vrátane rezistentných druhov, ktoré sa inými metódami nedajú zničiť) a z toho dôvodu, že v prípade materiálov citlivých na teplo, ako je väčšina organických materiálov, sa vyžaduje ošetrenie s nízkou teplotou, ako aj z dôvodu, že takáto dezinfekcia je kompatibilná s ošetrovanými materiálmi, a teda spôsobuje minimálne materiálne škody.

([1]) Ú. v. EÚ L 167, 27.6.2012, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/528/oj.

([2]) Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 1062/2014 zo 4. augusta 2014 o pracovnom programe na systematické skúmanie všetkých existujúcich účinných látok nachádzajúcich sa v biocídnych výrobkoch uvedených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 528/2012 (Ú. v. EÚ L 294, 10.10.2014, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2014/1062/oj).

([3]) Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2025/1074 z 2. júna 2025, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 528/2012 neschvaľuje etylénoxid ako existujúca účinná látka na použitie v biocídnych výrobkoch typu 2 (Ú. v. EÚ L, 2025/1074, 3.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/1074/oj).

(5) Podľa Česka neexistujú žiadne vhodné alternatívy na ošetrenie predmetov kultúrneho dedičstva. Mnohé chemické náhrady majú len fungistatický alebo bakteriostatický účinok, vďaka ktorému sa dočasne zabráni rastu mikroorganizmov, ale nemajú biocídny účinok, ktorý zabezpečí ich úplné odstránenie. Takéto metódy vykazujú nedostatočnú penetráciu do objemných materiálov alebo majú negatívny vplyv na stabilitu a farbu pigmentov. Podľa Česka je anoxia účinná proti hmyzu, je však neúčinná proti plesniam a baktériám. Ožarovanie gama lúčmi je finančne veľmi nákladná a ťažko replikovateľná metóda, ktorá si vyžaduje osobitné vybavenie. Aj keď podľa Česka je jedinou teoretickou veľkokapacitnou alternatívou ožarovanie gama lúčmi, ukázalo sa, že gama žiarenie spôsobuje významnú degradáciu celulózy, čím sa výrazne znižuje stabilita a trvanlivosť dokumentov, a metódy s nízkou teplotou (mrazenie) môžu zastaviť rast plesní, ale nie sú účinné proti spóram.

(6) Ako uviedlo Česko v žiadosti, dezinfekciu etylénoxidom vykonávajú iba vyškolení zamestnanci v špecializovaných účelových zariadeniach, pričom sa dodržiava prísny a kontrolovaný postup. Po dezinfekcii sa vykoná viacfázová ventilácia/viacfázové vetranie na odstránenie zvyškov plynu z predmetov. Vysoká úroveň bezpečnosti pre prevádzkovateľov je zaručená vďaka nepretržitému monitorovaniu zvyškových koncentrácií desorbovaného plynu vo všetkých fázach postupu s použitím plynovej chromatografie. Aby sa zabránilo emisiám plynu do atmosféry, každé zariadenie je vybavené jednotkou na likvidáciu odpadového plynu, známou ako abátor, ktorý používa technológiu katalytického spaľovania, aby sa etylénoxid rozložil na vodnú paru a oxid uhličitý.

(7) Z informácií a odôvodnení, ktoré obsahuje žiadosť predložená Českom, vyplýva, že používanie etylénoxidu je nevyhnutné na ochranu artefaktov kultúrneho dedičstva v Česku a neexistujú žiadne vhodné alternatívy. Alternatívy buď nie sú dostatočne účinné proti cieľovým organizmom, alebo môžu na ošetrených materiáloch spôsobiť škody.

(8) Na základe informácií a odôvodnení poskytnutých Českom je vhodné dospieť k záveru, že etylénoxid je nevyhnutný na ochranu kultúrneho dedičstva v Česku a že v súčasnosti nie sú k dispozícii žiadne vhodné alternatívy. Česku by sa preto malo povoliť autorizovať biocídne výrobky s obsahom etylénoxidu na ochranu kultúrneho dedičstva,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Česko smie autorizovať biocídne výrobky s obsahom etylénoxidu na ochranu kultúrneho dedičstva do 31. júla 2031.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Českej republike.

V Bruseli 25. septembra 2026

Za Komisiu
Olivér VÁRHELYI
člen Komisie